

Huvudman

Hvilan Utbildning AB
Org. nr. 556606-6980
info@hvilanutbildning.se

Delbeslut

Datum 2024-04-29
Dnr 2021:5976
Sida 1 (8)

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Hvilan gymnasium Kabbarp i Staffanstorps kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 2 juni 2023

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar som avser brister rörande beslut om reducerat program, provning, erbjudande av kurser inom individuellt val samt att huvudmannen ska bära sina kostnader. Det betyder att ärendet avslutas i samtliga delar som prövades i förra beslutet.

Den ägar- och ledningsprovning som öppnats inom aktuellt ärende prövas fortsatt inom ramen för ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Hvilan gymnasium Kabbarp i Staffanstorps kommun under vintern 2021. Skolinspektionen fattade den 17 mars 2022 beslut att förelägga Hvilan Utbildning AB att senast den 15 september 2022 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. Hösten 2022 genomförde Skolinspektionen en uppföljning av bristerna och fattade den 11 januari 2023 ett nytt beslut. I detta beslut förelades huvudmannen Hvilan Utbildning AB att vid vite om 800 000 kr vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande undervisning på naturbruksprogrammet inriktning djurvård, undervisning på bygg- och anläggningsprogrammet inriktning husbyggnad, betygssättning, utbildning på introduktionsprogram, extra anpassningar och särskilt stöd samt ekonomiska förutsättningar.

Skolinspektionen genomförde därefter en uppföljning av beslutet den 11 januari 2023 och bedömde i beslut den 2 juni 2023 att huvudmannen hade vidtagit tillräckliga åtgärder för att avhjälpa påtalade brister rörande undervisningen på bygg- och anläggningsprogrammet inriktning husbyggnad och utbildningen på introduktionsprogram samt inom delar av områdena extra anpassningar och särskilt stöd samt betygssättning. Då huvudmannen inkom med en begäran om att Skolinspektionen skulle återkalla tillståndet att bedriva utbildning på naturbruksprogrammet inriktning djurvård (dnr 2020:871) från och med den 30 juni 2023 avstod Skolinspektionen från att ingripa mot kvarstående brister inom detta område och återkallade godkännandet att bedriva utbildning för naturbruksprogrammet inriktning djurvård från den 30 juni 2023.

Skolinspektionen bedömde dock i beslut den 2 juni 2023 att det fortsatt fanns brister i verksamheten avseende beslut om reducerat program och provning och bedömde även att det fanns brister i verksamheten avseende kurser inom individuellt val. Hvilan Utbildning AB förelades därför att senast den 1 februari 2023 vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna. Skolinspektionen beslutade även att förlänga uppföljningstiden avseende bristen rörande att huvudmannen inte bär sina kostnader till den 1 februari 2024.

Hvilan Utbildning AB inkom den 29 januari 2023 med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Skolinspektionen har därefter genomfört en digital intervju med rektorn och biträdande rektor. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Hvilan Utbildning AB har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Med anledning av inkomna uppgifter om ändring av huvudmannens ägar- och ledningskrets startade Skolinspektionen den 14 februari 2024 också en ägar- och ledningsprovning inom ramen för ärendet. Någon bedömning i den delen görs dock inte i detta delbeslut.

Motivering av beslutet

Beslut om reducerat program

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 2 juni 2023 att rektorn fortsatt inte fattade beslut om reducerat program i enlighet med författningarnas krav. Även om beslut om reducerat program fattades inom ramen för åtgärdsprogram, visade Skolinspektionens utredning att det av dessa beslut inte framgick i vilken eller vilka kurser som eleven befriats från undervisningen. Av ett av dessa åtgärdsprogram framgick inte heller att beslut om reducerat program har fattats.

I sin redovisning av vidtagna åtgärder, som inkom den 29 januari 2024, uppger huvudmannen bland annat följande. Rutinerna kring beslut om reducerat program har tydliggjorts. Om det i ett åtgärdsprogram beslutas om reducerat program ska det specificeras i åtgärdsprogrammet vilka kurser som reduceras. Rutinerna är sådana att förändring av en elevs individuella studieplan inte kan genomföras utan ett beslutat åtgärdsprogram där det framgår vilka kurser som avses. Åtgärden gör att

inga kurser kan reduceras utan att det framgår av det beslutade åtgärdsprogrammet vilka kurser som avses.

I intervju med rektorn och biträdande rektorn den 15 mars 2024 uppger biträdande rektorn att det är hen som skriver in och ändrar i elevernas individuella studieplaner. Biträdande rektorn uppger också att hen nu ställer krav på att se elevernas framtagna åtgärdsprogram med beslut om reducerat program och vilka kurser som reduceringen berör, innan ändring av elevernas individuella studieplaner genomförs. Rektorn och biträdande rektorn uppger att de individuella studieplanerna nu i samtliga fall stämmer överens med elevernas åtgärdsprogram.

Skolinspektionen har tagit del av fyra åtgärdsprogram avseende elever som har reducerat program. Av dessa åtgärdsprogram framgår nu att beslut om reducerat program har fattats inom ramen för åtgärdsprogrammen samt i vilken eller vilka kurser som eleven befriats från undervisningen.

Rättslig reglering

Av 9 kap. 6 § gymnasieförordningen (2010:2039) framgår att en elev i gymnasieskolan kan befrias från undervisning i en eller flera kurser eller gymnasiearbetet om eleven önskar det och har påtagliga studiesvårigheter som inte kan lösas på något annat sätt. Reducerat program beslutas inom ett åtgärdsprogram.

Av 29 kap. 10 § skollagen (2010:800) framgår att i ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild enligt denna lag hos en kommun, en region eller en enskild huvudman tillämpas bestämmelsen i 32 § i förvaltningslagen (2017:900) om motivering av beslut. Av 32 § förvaltningslagen framgår att ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt ska innehålla en klaggörande motivering, om det inte är uppenbart obehövligt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten nu uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Prövning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 2 juni 2023 att prövningar av kurser fortfarande inte genomfördes i enlighet med författningarnas krav vid Hvilan Gymnasium Kabbarp. Skolinspektionens utredning visade att de prövningar som elever genomgick inte omfattade hela kursen som eleven

har fått betyget F i. Elever som erhållit F i betyg och som genomgick prövning, redovisade i stället endast sina kunskaper i de delar som de hade missat i kursen. Därmed gjorde läraren inte en bedömning av elevens kunskaper i förhållande till samtliga betygs-kriterier som gäller för kursen.

I sin redovisning av vidtagna åtgärder som inkom den 29 januari 2024 har huvudmannen bland annat uppgett följande. Vid tre studiedagar under läsåret har det för lärarna tydliggjorts att prövningar ska genomföras på hela kursens innehåll, inte bara delar av kursen. Rutinen är nu att eleverna ska lämna in en blankett för prövning som därefter behandlas av skolledningen, som i sin tur ger direktiv till lärare om genomförandet av prövningen. Prövningen ska utformas så att den omfattar hela kursen som eleven har fått betyget F i och prövningen sker mot hela betygsskalan.

Rektorn och biträdande rektorn uppger i intervju den 15 mars 2024 att de säkerställer att inte endast delar av kursen prövas genom att informera lärare om att elever önskar pröva en kurs och för en diskussion med aktuell lärare om upplägget på samt innehållet i prövningen.

Rättslig reglering

Av 15 kap. 28 § skollagen framgår att den som vill ha betyg från gymnasieskolan har rätt att genomgå prövning. Enligt 8 kap. 24 § gymnasieförordningen har en elev i gymnasieskolan rätt att genomgå prövning vid den egna skolenheten i alla kurser, grundskoleämnen och det gymnasiearbete som ingår i elevens individuella studieplan. Detta gäller dock bara om; 1. eleven inte tidigare har fått betyg på kursen, i grundskoleämnet eller på gymnasiearbetet, eller 2. eleven har fått betyget F.

Av Skolverkets föreskrifter för prövning (SKOLFS 2016:17) framgår att bestämmelserna om betygsättning i 3 kap. och 15 kap. skollagen samt 8 kap. gymnasieförordningen gäller i tillämpliga delar vid prövning.

Av 15 kap. 24 § skollagen framgår att betyg ska bestämmas med hjälp av de betygs-kriterier som har föreskrivits för en kurs. Regeringen har genom Lgy 11 meddelat föreskrifter som hur betygsättningen ska gå till. Av Lgy 11 framgår att betyget uttrycker i vilken utsträckning den enskilda eleven har uppfyllt de nationella betygs-kriterier som finns för varje kurs. Läraren ska vid betygsättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygs-kriterier som finns för respektive kurs. (Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten nu uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Erbjudande av kurser inom individuellt val

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 2 juni 2023 att det fanns brister i verksamheten avseende vilka kurser som eleverna erbjuds att välja inom ramen för det individuella valet. Skolinspektionens utredning visade att samtliga elever inte hade möjlighet att välja en kurs inom idrott och hälsa och inte heller minst en kurs i estetiska ämnen inom ramen för sitt individuella val.

Huvudmannen har i sin redovisning av vidtagna åtgärder som inkom den 29 januari 2024 bland annat uppgett följande. Kurser som elever nu erbjuds inom det individuella valet är bland annat idrott och hälsa 2, formgivning 1 samt scenisk gestaltning 1. Huvudmannen har även inkommit med den blankett som eleverna fyller i vid sitt individuella val. Av blanketten framkommer att ovanstående kurser går att välja.

Rektorn och biträdande rektorn uppger i intervju den 15 mars 2024 att eleverna nu har gjort sina individuella val inför nästkommande läsår och att de då bland annat kunde välja ovan redovisade kurser samt att det även finns elever som valt en av dessa kurser som sitt förstahandsval.

Rättslig reglering

Enligt 4 kap. 7 § gymnasieförordningen beslutar huvudmannen för en gymnasieskola om vilka kurser som ska erbjudas som individuellt val. Eleverna har dock rätt att inom utrymmet för individuellt val läsa 1. en kurs i idrott och hälsa utöver vad som finns på studievägen, 2. minst en kurs i estetiska ämnen och 3. de kurser som krävs för grundläggande högskolebehörighet på grundnivå om eleven går på ett yrkesprogram. Undantag från vad som föreskrivs i 1. och 2. får göras om det finns synnerliga skäl.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten nu uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Prövning om ekonomiska förutsättningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 11 januari 2023 att Hvilan Utbildning AB saknade ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Skolinspektionens utredning visade att verksamheten inte bar sina kostnader och att huvudmannens förluster lett till bolagets svaga betalningsförmåga.

Hvilan Utbildning AB inkom den 11 april 2023 med redogörelse över vidtagna åtgärder. Huvudmannen uppgav då bland annat att inga elever kommer att antas på bygg- och anläggningsprogrammet, inriktning husbyggnad, eller på naturbruksprogrammet, inriktning djurvård, hösten 2023. Vidare inkom huvudmannen med en balans- och resultatrapport för perioden juli 2022 till och med februari 2023, likviditetsprognos för 2023/2024, resultatbudget för 2023/2024 samt utdrag från skattekontot för perioden den 14 oktober 2022 till och med den 31 mars 2023. I det inlämnade materialet fanns även en markvärdering och en objektvärdering bifogad.

Skolinspektionen beslutade den 2 juni 2023 att förlänga tiden för uppföljning av om bristen avseende ekonomiska förutsättningar är avhjälp till den 1 februari 2024.

Hvilan Utbildning AB har den 29 januari 2024 inkommit med ytterligare en redovisning av vidtagna åtgärder. Huvudmannen har inkommit med uppgifter om vidtagna kostnadsminskande och intäktshöjande åtgärder, årsredovisning avseende räkenskapsåret 2022/2023 samt en aktuell balans- och resultatrapport för perioden juli till och med december 2023. I det inlämnade materialet finns även skattekontoutdrag för perioden den 1 april till och med den 25 januari 2024.

Av de ekonomiska underlagen framgår att huvudmannen för perioden juli till och med december 2023 bär sina kostnader och att det preliminära resultatet uppgår till 46 000 kronor. Huvudmannen redovisade för räkenskapsåren 2021/2022 och 2022/2023 förluster om 20,2 miljoner kronor respektive 10 miljoner kronor.

Av årsredovisningen 2022/2023 framgår att huvudmannen har egna medel för förlusttäckning trots att det fria egna kapitalet uppgår till minus 17,8 miljoner kronor. Totalt eget kapital uppgår till 10,3 miljoner kronor per 30 juni 2023. Vidare framgår av utredningen att huvudmannens långfristiga upplåning från närstående företag har ökat.

Av de ekonomiska underlagen framgår vidare att huvudmannen fortsatt har en svag kassalikviditet även om balansrapporten per den 31 december 2024 indikerar en liten förbättring.

Huvudmannen har för räkenskapsåret 2023/2024 budgeterat en vinst om 1,4 miljoner kronor och likviditetsprognosen för samma period visar på ett positivt kassaflöde om 1,9 miljoner kronor

Huvudmannen har i sin redovisning av vidtagna åtgärder uppgett att försäljning och stängning av gymnasieskolor som skedde under senare delen av 2021/2022 har fått fullt utslag i årsredovisningen för 2022/2023. Hösten 2023 minskade huvudmannen den kvarvarande gymnasieverksamheten i Kabbarp ytterligare genom återkallelse av tillstånd samt nedskärning av antal programinriktningar. Vidare redovisar huvudmannen kostnadsminskande åtgärder under våren 2023 såsom uppsägning av drygt tiotal medarbetare vilket uppges vara en anpassning till den nerskalade gymnasieverksamheten. Vidare uppger huvudmannen att omförhandling eller uppsägning av flertalet avtal skett vilket lett till en kostnadsbesparing om cirka 1,2 miljoner kronor per år. Huvudmannen har även inkommit med uppgifter om intäktshöjande åtgärder såsom nya avtal med Arbetsförmedlingen och Yrkehögskolemyndigheten vilket innebär en utvidgad verksamhet inom detta område. Huvudmannen uppger vidare att företaget har en strategisk målsättning med en 30-procentig omsättningsökning inom tre år. Avtal om Arbetsmarknadsutbildning inom Trädgård beräknar huvudmannen ska ge en total intäkt om ca 30 miljoner kronor per år enligt ett fyraårigt avtal och YH -utbildningar som planeras starta i januari 2024 och beräknas ge ett intäktsstillskott 2024/2025 på ca 14 miljoner kronor och ca 19 miljoner kronor 2025/2026 enligt uppgift redovisad av huvudmannen.

Av skattekontoutdragen i ärendet framgår att huvudmannen i huvudsak betalat skatter och avgifter i tid. I ärendet har även en kreditupplysning inhämtats från Upplysningscentralen (UC) och enligt UC-utdrag den 14 februari 2024 har huvudmannen inte några betalningsanmärkningar och ingen registrerad skuld hos Kronofogdemyndigheten.

Rättslig reglering

Enskilda får enligt 2 kap. 5 § skollagen efter ansökan godkännas som huvudmän för bland annat gymnasieskola. Godkännande ska lämnas bland annat om den enskilde har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Av förarbetena till skollagen framgår att kravet på ekonomiska förutsättningar syftar till att minska risken för plötsliga nedläggningar. Det är angeläget att tillsynsmyndigheterna kan ingripa innan bristande ekonomiska förutsättningar har hunnit drabba elever eller brukare. Om en tillsynsmyndighet exempelvis konstaterar att det finns en risk att verksamheten inom en nära framtid kommer att gå i konkurs bör detta kunna vara ett skäl att ingripa mot verksamheten. I kravet på ekonomiska

förutsättningar ligger att verksamheten ska bedrivas på ett sätt som innebär att den bär sina kostnader och att det finns ekonomiskt utrymme för nödvändiga investeringar. Det kan bli aktuellt att ingripa mot en aktör om ekonomin kraftigt försämras, till exempel genom vikande elevunderlag eller att aktörens tillgångar minskar, på ett sådant sätt att det påverkar förutsättningarna att bedriva en verksamhet av godtagbar kvalitet enligt lagar och andra föreskrifter. Om verksamheten visar ett underskott bör det vägas in om det finns fonderade eller andra medel, exempelvis en bankgaranti, tillgängliga för att hantera underskottet. En prognos som visar att det finns förutsättningar att inom skäligen tid nå ett överskott kan också vara en indikation på att kravet är uppfyllt (se prop. 2017/18:158 s. 50, 53 och 122).

I 26 kap. 3 § skollagen anges att Skolinspektionen har tillsyn över att enskilda som godkänts av Skolinspektionen fortlöpande uppfyller kraven i 2 kap. 5 §.

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framgår att huvudmannen bär sina kostnader för den senaste perioden juli till och med december 2023 samt att huvudmannens tillgångar är större än huvudmannens skulder. Vidare visar utredningen att resultatet väsentligt förbättrats från 2021/2022 till den senaste perioden. Av redovisade omständigheter är det inte visat att huvudmannen nu bryter mot bestämmelserna inom detta område. Ärendet ska därför avslutas även i denna del.

X Björn Persson

Beslutsfattare
Signerat av: Björn Persson

X Eleonore Lindén

Föredragande
Signerat av: Eleonore Linden

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Viveka Berglund, enhetschef Ildikó Lundqvist samt regionjurist Maria Nyman medverkat.